

محسن تاجیک
روزنامه نگار

صفحه حافظه روزنامه فرهیختگان شنبه هر هفته با خبرها و روایات‌هایی از روزنامه‌ها و رسانه‌های سال‌های گذشته در همان هفته «حافظه» تاریخی شما را به چالش می‌کشد. **مروزی بر وقایع ۴ تا ۱۰ بهمن در شماره امروز از نظر می‌گذرد.**

روزشمار پیروزی انقلاب اسلامی (بهمن ۵۷)

۴ بهمن

بختیار برای جلوگیری از ورود امام به ایران فرودگاه مهرآباد را بست

با خروج شاه از کشور و اعلام خبر بازگشت امام خمینی به ایران، شاهپور بختیار، نخست‌وزیر منصوب پهلوی برای جلوگیری از ورود امام خمینی به کشور به کلیه شرکت‌های هواپیمایی بین‌المللی اعلام کرد به تهران پرواز نکنند. علاوه بر این به دستور بختیار، تعداد زیادی تانک و زره‌پوش در فرودگاه مهرآباد تهران مستقر شدند. همچنین تمام فرودگاه‌های کشور برای سه روز بسته اعلام شد.

۵ بهمن

درخواست بختیار از امام برای به عقب‌انداختن بازگشت به ایران

بختیار با ارسال نامه و فرستاده‌ای به پاریس از امام خمینی خواست تا سفر خود را به ایران سه هفته به تعویق بیندازد.

۶ بهمن

ملاقات امام با برخی شخصیت‌های آمریکایی در نوفل‌لوشاتو

امام در دیدار با برخی شخصیت‌های آمریکایی در نوفل‌لوشاتو اظهار کردند: «دست از فشار و تهدید گذشته، دست از تحریکات و تهدیدات بردارند و اگر به ما مهلت بدهند خواهیم دید که ملت ایران تحت اسلام و با آرامش و بدون تشنج قدرت را به دست خواهند گرفت و قدرتی که به دست می‌آید صرف در تحقق عدالت خواهد شد. اگر این قدرتمندهایی که در رأس ملت‌ها واقع می‌شوند کنار بروند یا اصلاح بشوند تفاهم با ملت‌ها آسان خواهد بود. اما تا زمانی که آنها هستند تفاهم معلوم نیست بشود.»

۷ بهمن

راهپیمایی میلیونی مردم برای بازگشایی فرودگاه‌های کشور

به مناسبت سالروز رحلت پیامبر اکرم(ص) و شهادت امام حسن مجتبی(ع) مردم با راهپیمایی میلیونی در سراسر کشور خواستار بازشدن فرودگاه مهرآباد برای ورود امام خمینی به کشور شدند.

امام: تا بختیار استعفا ندهد، با او ملاقات نخواهم کرد

بختیار در گفت‌وگویی اعلام کرد برای ملاقات با امام خمینی اگر لازم باشد به پاریس خواهد رفت. امام در پاسخ، دولت بختیار را غیرقانونی دانستند و تاکید کردند: «بختیار تا استعفا ندهد ملاقاتی در کار نیست.»

۸ بهمن

رژه پرسنل نیروی هوایی و همافران در حمایت از امام خمینی

تعداد قابل توجهی از پرسنل نیروی هوایی ارتش و همافران در خیابان‌های تهران در حمایت از امام خمینی راهپیمایی کردند.

تحصن روحانیون در مسجد دانشگاه تهران

ده‌ها تن از روحانیون سرشناس تهران که در میان آنها افرادی چون آیت‌الله مطهری و دکتر بهشتی حضور داشتند، در مسجد دانشگاه تهران برای واداشتن بختیار به‌منظور بازگشایی فرودگاه‌های کشور تحصن کردند.

۹ بهمن

ژنرال آمریکایی دستور شلیک به مردم را در تهران صادر کرد

ژنرال رابرت هاینز، فرستاده ویژه کاخ سفید به ایران برای نظارت و کنترل اوضاع داخلی ایران در آستانه سقوط دولت پهلوی در خاطرات خود اذعان کرد که در تظاهرات مردم در میدان ۲۴ اسفند [انقلاب فعلی] به سربازان پهلوی دستور داده تا لوله‌های تفنگ را پایین بیاورند و به مردم شلیک کنند.

اعلام بازگشایی فرودگاه‌های کشور برای ورود امام خمینی

بختیار در یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام کرد: «برای ملاقات با امام به پاریس نخواهم رفت و فرودگاه مهرآباد تا چند ساعت دیگر باز خواهد شد.»

۱۰ بهمن

خروج آرام نیروهای آمریکایی از ایران

با اعلام بازگشایی فرودگاه‌های کشور تعدادی از نیروهای آمریکایی که تا آن روز موفق به خروج از ایران نشده بودند، با پروازهای منظم هواپیمایی نظامی آمریکا از ایران خارج شدند.

دلیلی ندارد با آمریکا مذاکره کنیم

حسن روحانی:

حسن روحانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی و نایب‌رئیس مجلس پنجم ۶ بهمن ماه ۷۸ و در همایش بین‌المللی «خلیج فارس به سوی قرن ۲۱» درباره سیاست‌های منطقه‌ای ایران و تهدیدات آمریکا و اسرائیل در منطقه خاورمیانه گفت: «ایران امنیت کشورهای جنوبی خلیج فارس را امنیت خود تلقی می‌کند و هرگونه تنش در این کشورها و بی‌ثباتی آنها را به ضرر امنیت ملی خود می‌داند. برای درک این رفتار باید به این واقعیت ساختاری منطقه نگاه شود که امنیت ایران با در اختیار داشتن نیمی از سواحل خلیج فارس نمی‌تواند از امنیت خلیج فارس و کشورهای آن جدا باشد. ایران مایل است صدور نفت آزاد در منطقه تضمین شود. می‌دانیم که صدور نفت برای کشورهای جهان و تأمین آبراه مهم خلیج فارس مهم است. ما هم نسبت به آن حساسیم و معتقدیم این آبراه باید برای حرکت صحیح اقتصاد جهانی تضمین شود. اگر قدرت اصلی منطقه

یعنی نفت فراموش شود و کشورهای منطقه به رقابت‌های تسلیحاتی بپردازند، مرتکب یک اشتباه بزرگ در محاسبات قدرت و امنیت ملی خود و منطقه شدند. اولین تهدید منطقه آمریکا، است. دکترین فعلی آمریکا، نظم نوین جهانی است. اساس این نظم بر تک‌قطبی بودن آن استوار است و برای اینکه تحقق یابد، لازم است آمریکا بر انرژی جهان مسلط باشد. تلاش آمریکا برای حاکم شدن بر شیرهای نفت خلیج فارس و دریای خزر نیز در همین راستاست. حضور آمریکا و سلطه و حاکمیت او بر انرژی منطقه، آیا تأمین امنیت منطقه محسوب می‌شود یا به آن ضربه می‌زند؟ اگر کشورهای منطقه اختیار انرژی حیات‌بخش

نفت را داشته باشند، قوی هستند یا اینکه این اختیار دست آمریکا باشد؟ حضور نظامی آمریکا حتی به زبان امنیت ملی کشورهای خلیج فارس است. مردم مسلمان منطقه نسبت به حضور بیگانه حساسیت نشان می‌دهند و این می‌تواند مبنایی برای خطر و تهدید امنیت ملی این کشورها باشد. خطر دوم برای منطقه اسرائیل است. تسلیحات نظامی اسرائیل و تلاش این رژیم برای سلطه فرهنگی بر منطقه یک تهدید بزرگ است. چطور این تهدید فراموش و برخی اختلافات جزئی با کمک غرب بزرگنمایی می‌شود؟ غرب می‌خواهد نیات و توانایی ایران را نادرست نشان دهد و وقتی که با آمار و ارقام مواجه می‌شود؛ آماری که نشان می‌دهد ایران تنها سه درصد درآمد خود را به تجهیز نظامی خود اختصاص داده، درمی‌ماند و به کشورهای منطقه می‌گوید ما از نیات ایران چیزهایی می‌دانیم که نمی‌توانیم آنها را برای شما بیان کنیم. بر این اساس به چه دلیل باید با آمریکا مذاکره کنیم؟ مگر آمریکا تنها خریدار نفت منطقه است؟ ما می‌توانیم با سایر کشورهای صنعتی گفت‌وگو کنیم.

ما اینکه آمریکا خود را نماینده همه کشورهای می‌داند قبول نداریم. روحانی همچنین در بخش دیگری از اظهاراتش درباره حمایت ایران از گروه‌های حزب‌الله لبنان و حماس اظهار داشت: «حزب‌الله و حماس دو گروهی هستند که برای آزادی کشور خود مبارزه می‌کنند. کشور آنها تحت‌اشغال است. این ما هستیم که از دیگران باید سوال کنیم چرا به این گروه‌ها کمک نمی‌کنند. هدف آنها دفاع از سرزمین‌شان است. آنها مظلومند.»

بنی‌صدر با ۱۱ میلیون رای اولین رئیس‌جمهور پس از پیروزی انقلاب شد

معنوی و چه مقام‌های مادی روزی گرفته خواهد شد و آن روز هم نامعلوم است. توجه داشته باشند همه کسانی که برای بشر خدمت می‌کنند، کسانی که دارای مقامی هستند، دارای پستی هستند که مقام آنها را مغرور نکند. مقام رفتنی است و انسان در حضور خدای تبارک و تعالی ماندنی است. من از آقای بنی‌صدر می‌خواهم مابین قبل از ریاست‌جمهوری و بعد از ریاست‌جمهوری در اخلاق روحی شان تفاوتی نباشد. تفاوت بودن دلیل بر ضعف نفس است. شهید آیت‌الله بهشتی، دبیرکل حزب جمهوری اسلامی نیز در رابطه با نوع مواجهه این حزب با بنی‌صدر اعلام کرد: «سوال اینکه وقتی رئیس‌جمهور انتخاب‌شده چه خواهیم کرد؟ معلوم است که چه خواهیم کرد. کشور، کشور ماست.

جامعه، جامعه ماست. این رئیس‌جمهور هم با انتخاب این جامعه سرکار آمده. ما در رابطه با او موضع‌مان خیلی روشن است. تا جایی که در خط انقلاب اسلامی با حفظ هویت اسلامی‌اش باشد مورد تأیید ماست. هر جا از این منحرف شد تذکر می‌دهیم، انتقاد می‌کنیم، اگر پافشاری کرد جلوبش می‌ایستیم. تکلیف ما را اسلام روشن کرده است.»

موسوی‌خوینینی‌ها:

کسانی که می‌پندارند آمریکا با ادعای صلح آرام خواهد نشست و نظاره‌گر پیشرفت اسلام خواهد بود، دل‌شان از ولایت فقیه به درد آمده است

نشست و نظاره‌گر پیشرفت اسلام خواهد بود، کسانی هستند که دل‌شان از ولایت فقیه به درد آمده است، مردم با حکم کسی علیه‌شاه قیام کرد که هرگز از هوای نفس منابت نکند. حوادث نشان داد که حکم او واجتihad او در مبارزه با حکومت ضداسلامی شاه درست بوده است. آیا هیچ مسلمان ایرانی می‌تواند به حساب اسلام بگوید که حکومت‌شاه بهتر از جمهوری اسلامی است یا اساساً قابل‌مقایسه نیست؟ چطور برخی از ما که مدعی اسلام‌واهل‌عمامه و مدعی فقه و اجتهاد هستیم، حکومت‌شاه را بر جمهوری اسلامی ترجیح می‌دهیم؟ آیا انصاف است خلافتی را که در گوشه‌ای از کشور که از سوی یک قاضی سر می‌زند به سراسر کشور تعمیم دهیم؟ کسانی که نسنجیده چنین حرفی می‌زنند می‌خواهند تمام تلاش‌ها و شهادت‌ها را بی‌نتیجه اعلام کنند.»

سیدمحمد موسوی خوینینی‌ها، دادستان کل کشور ۱۰ بهمن‌ماه ۶۶ در نشست مطبوعاتی خود درباره فتنه‌انگیزی‌های آمریکا در منطقه و حرف و حدیث‌های موجود درباره پایان جنگ ایران و عراق گفت: «دشمن در سال ۵۹ به وجود فتنه‌های داخلی که سرکوب نشده بود اکتفا نکرد و از خارج نیز حمله کرد و به قدری صدام از موفقیت این حمله مطمئن بود که همه خبرنگاران را برای روز سوم دعوت کرده بود. پس چگونه امروز که فتنه‌ها با تلاش‌های انقلابی درهم شکسته است و حکومت اسلامی از خطرها محفوظ است، دشمن از حمله خارجی دست‌بکشد؟ جاهلانه نیست که ادعای صلح را ادعای صادقانه گمان کنیم و باور کنیم پس از صلح صدام یا آمریکا حمله‌ای دیگر نخواهد کرد؟ کسانی که می‌پندارند آمریکا با ادعای صلح آرام خواهد

خاتمی:

نیروی انتظامی باید با کسانی که با مطرح کردن شعارهایی جامعه‌را تحریک و اغتشاش می‌کنند، برخورد کند

سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور کشور ۷ بهمن‌ماه ۷۷ در سومین همایش سراسری روحانیون و مسئولان سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی درباره اهمیت مبارزه و برخورد نیروی انتظامی با اغتشاشگران و کسانی که به‌دنبال قانون شکنی و هرج‌ومرج هستند، اظهار داشت: «مبارزه با ناهنجاری‌های اخلاقی و اجتماعی، مبارزه با قانون شکنی و تخلفات از مهم‌ترین وظایف نیروی انتظامی است.

ناگفته‌های کواکبیان از تشکیل جبهه مشارکت پس از دوم خرداد ۷۶

افرادی مثل رضا خاتمی می‌خواستند اعضای حزب دوم خرداد را از بالا به پایین تعیین کنند

مصطفی کواکبیان، دبیرکل حزب مردم‌سالاری پنجم‌بهمن‌ماه ۸۱ و در گفت‌وگو با روزنامه کیهان ناگفته‌هایی از چگونگی جبهه مشارکت پس از دوم خرداد ۷۶ و میزان سهم آنها در قدرت بیان کرد. او در این باره اظهار داشت: «بعد از دوم خرداد ۷۶ تلاش کردیم مجموعه‌سنا‌دهای انتخاباتی آقای خاتمی در سراسر کشور را به یک انسجامی برسانیم. هفت نفر انتخاب‌شده بودند برای ایجاد یک حزب سراسری که از جمله آنها من، آقای موسوی لاری و حاجی بودند. در حال بررسی اساسنامه بودیم که آقای رضا خاتمی آمد و گفت نظر آقای سیدمحمد خاتمی این نیست که اعضای کابینه‌اش داخل هیات هفت‌نفره باشد. این یک تهدید به همه سنا‌دهای انتخاباتی و کسانی بود که هفت‌نفره را انتخاب کرده بودند. یکی، دو ماه از توقف کارهای هیات هفت‌نفره گذشت که دیدیم جبهه مشارکت تشکیل شد و وقتی اساسنامه را نگاه کردیم، دیدیم همان اساسنامه‌ای است که ما در آن جلسات کار کردیم، به اسم خودشان ثبت کردند و اسم ما را هم حذف کردند. ما احساس کردیم این افراد می‌خواهند حزب دوم خرداد را از کسانی شکل دهند که از بالا تعیین شده‌اند. آنها برای من حکم ریاست حزب مشارکت در سمنان زدند ولی در مجلس

ابراهیم اصغرزاده:

گروه‌های دوم‌خردادی حاضر در دولت خاتمی نقش اپوزیسیون را بازی نکنند

ابراهیم اصغرزاده، دبیرکل حزب همبستگی از احزاب و گروه‌های دوم خردادی هشتم بهمن‌ماه ۸۱ و در گفت‌وگو با ایسنا با انتقاد از پاس‌سکو نبودن احزاب و گروه‌های دوم خردادی که در دولت اصلاحات سهم دارند، اظهار داشت: «چرا باید بقیه افراد یا گروه‌های اصلاح طلب که حضوری در دولت نداشته‌اند، مسئولیت اقدامات دولت را بپذیرند؟ گروه‌هایی که قدرت را در اختیار دارند و کرسی‌های آن را بین خود تقسیم می‌کنند، باید پاس‌سکوی عملکرد خود باشند. آنها باید شجاعانه بایستند و بگویند که ما این سهم از قدرت را داشته‌ایم و در طول این چندسال این نقاط قوت و ضعف‌مان بوده است، اما نباید هزینه را بر تمامی گروه‌های اصلاح طلب سرشکن کنند. پاس‌سکو نبودن و ایفا کردن نقش اپوزیسیون از جانب دولت و احزاب اصلاح طلبی که در آن سهم دارند، موجب خستگی و سردرگمی مردم خواهد شد. مسئولیت مردم، موجب خستگی دولت را نیز باید خود آقای خاتمی و دولت او بپذیرد.»

ناطق‌نوری:

نباید نان و کالای استراتژیک خود را به دشمنی مثل آمریکا وصل کنیم

کشور ماست. به نظر بنده اگر آن روزی که این‌ها هواپیمایی مسافربری ما را زدند و گفتند اشتباه شده، ما جدی برخورد می‌کردیم، اینقدر جسور و وقیح نمی‌شدند. «ناطق نوری همچنین در ادامه سخنانش درباره مساله خرید گندم ایران از آمریکا در چنین شرایطی گفت: «در این شرایط که آمریکا چنین شیطنتهایی می‌کند، زمره روابط تجاری با آمریکا است و روی تکلس‌ها دیده می‌شود که ایران می‌خواهد از آمریکا گندم خریداری کند و بعد آمریکایی‌ها در مجلس سنا و کنگره آنجا بحث می‌کنند که ما به ایرانی‌ها گندم بدهیم یا نه و بعضی از روزنامه‌ها می‌تیر می‌زنند که خلافت‌های تجاری بین ما و آمریکا باز می‌شود. کدام کشور می‌آید کالای استراتژیک خودش را وصل به دشمنی بکند که دشمنی او هر روز گسترده‌تر می‌شود و نان خودش را وصل به دشمن خودش بکند.»

محتشمی‌پور:

مذاکره در پشت‌درهای بسته از بدعت‌های روحانی بود

سیدعلی اکبر محتشمی‌پور، عضو شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز و رئیس ستاد انتخاباتی مهدی کروبی در انتخابات ریاست‌جمهوری نهم ۱۰ بهمن‌ماه ۸۲ و در نشست دانشجویی اتحادیه تشکلهای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی در پاسخ به سوالی در رابطه با عملکرد تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای به ریاست حسن روحانی در گفت‌وگو با سه کشور اروپایی اظهار داشت: «بنده شدیداً مخالف بودم با اینکه با اروپایی‌ها وارد مذاکره شویم و ما اگر می‌خواهیم کاری بکنیم، باید با آژانس و شورای حکام تعامل داشته باشیم که نماینده سازمان ملل و کشورهای جهان هستند. سه کشور اروپایی آلمان، فرانسه و انگلیس به ایران آمدند، بعد از یکی، دو روز مذاکره و موقوف رفتن وزرای کشورهای اروپایی معلوم شد که توافق تعلیق داوطلبانه غنی‌سازی پشت درهای بسته امضا شده است و مدتی بعد در بلژیک در مذاکره‌ای ایران تعهد می‌کند که حتی قطعات دکی و لوازم غنی‌سازی را هم نسازد که از این واقعه هیچ‌کس خبر نداشت. دو، سه ماه بعد قطعنامه‌ای از طرف این سه کشور اروپایی مبنی بر محکومیت ایران به آژانس می‌آید و در این زمان آقای روحانی تهدید می‌کند در این

صورت ما دیگر به تعهدات خود پایبند نخواهیم بود که رسانه‌های خارجی می‌گویند ایران می‌خواهد غنی‌سازی را دوباره شروع کند. در این زمان آقای روحانی می‌گوید که ما به تعهد تهران پایبندیم و به تعهد بلژیک عمل نمی‌کنیم که مشخص می‌شود آقایان تعهدی کرده‌اند که هیچ‌کس حتی بعد از امضای آن خبردار نشده است. من با این روش مخالفم و این بزرگ‌ترین بدعتی است که گذاشته شده و ما حق نداریم قیومیت شورای امنیت را به آمریکا یا اروپا بدهیم و اگر این بدعت را بگذاریم این باعث خواهد شد بگویند ایرانی‌ها سردمدار آزادی انسان‌ها، کشورها و مقابله با استکبار است، خودش سه کشور اروپایی را به‌عنوان قدرت بزرگ انتخاب کرده و آنها را بر آژانس و شورای حکام حاکم می‌کند تا آنها فشار بیاورند که قطعنامه مورد دلخواه ما صادر شود. ما اگر می‌خواهیم کاری انجام دهیم، باید بدانیم کسی که از ما در شورا و آژانس دفاع می‌کند، غیرمتعهدا هستند و اینها در مقابل همین سه کشور می‌ایستند، پس چرا با خود آنها مذاکره نکنیم و این بزرگ‌ترین اشتباه تاریخی دوستان ماست.»